

Instanța de fond: A. Malii
Instanța de apel: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

DECIZIE

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței,
Judecători

Tatiana Vieru,
Oleg Sternioală, Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru, Svetlana Filincova

Examinând admisibilitatea recursului declarat de către Serghei Popescu, prin intermediul avocatului Iosif Mardari,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Eșanu către Maria Popescu, Serghei Popescu și Ghenadie Perju, cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Serghei Popescu și menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 21 martie 2016,

c o n s t a t ă :

La 22 noiembrie 2013, Natalia Eșanu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Maria Popescu, Serghei Popescu și Ghenadie Perju, solicitând încasarea în mod solidar de la pârâți în beneficiul său a prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 3677 din 22.08.2000, a devenit proprietara apartamentului nr. XX din str. XXXX, mun. Chișinău, în care locuiește împreună cu fiica minoră. Pârâții Maria Popescu, Serghei Popescu sunt proprietarii ap. XX din str. XXXX, mun. Chișinău, care se află deasupra ap. XX, iar Ghenadie Perju cu familia sa, formată din 3 persoane, începând cu luna septembrie 2012 este chiriașul acestui apartament.

Începând cu anul 2005 din vina proprietarilor ap. XX, locuința reclamantei a fost inundată de mai multe ori, din care cauză s-a umezit tencuiala de pe tavanul din antreu, coridor, baie, veceu, bucătărie, iar ca rezultat de pe unele părți ale tavanului tencuiala s-a umflat și au rămas pete brune, din care cauză în mai multe încăperi din locuința reclamantei a apărut mucegai. De mai multe ori a atras atenția pârâților despre scurgerile de apă din locuința lor, însă ei nu au reacționat.

În lunile octombrie-noiembrie anului 2012, parchetul din salon cu suprafața de 19,5 m.p. a fost inundat din cauza scurgerii de apă din sistema de încălzire din vina pârâtului Ghenadie Perju.

Apariția mucegaiului în locuința sa, s-a răsfrânt negativ asupra sănătății ei și a fiicei minore, care suportă timp îndelungat prejudiciu moral, psihic și fizic. Pârâții nu au încercat niciodată benevol să recupereze prejudiciile cauzate din vina lor și

nu reacționează adecvat la adresările în legătură cu inundațiile periodice a locuinței reclamantei.

Costul materialelor de construcție necesare reparației încăperilor constituie 7 319 lei, potrivit calculului specialistului magazinului de materiale de construcție SRL "MoDem", situat pe str. M.Eminescu, nr. 30, mun. Chișinău, iar costul lucrărilor de restabilire a locuinței conform prețurilor medii actuale de pe piața Republicii Moldova constituie 12 681 lei, iar în total prejudiciul material constituie 20 000 lei, care solicit a fi încasat în mod solidar de la pârâți.

Totodată a indicat că, prejudiciul moral cauzat prin acțiunile pârâților, prin neglijența și nerespectarea corespunzătoare a regulilor de exploatare a locuințelor ce au dus la inundarea multiplă a locuinței ei și degradarea fizică a acesteia, pe care îl apreciază în sumă de 50 000 lei, care solicit a fi încasat de la pârâți solidar, a câte 25 000 lei fiecare.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 21 martie 2016, a fost admisă parțial acțiunea Nataliei Eșanu. S-a încasat, în mod solidar, de la Maria Popescu și Serghei Popescu în beneficiul Nataliei Eșanu prejudiciul material în mărime de 11 828, 30 lei, prejudiciul moral în mărime de 3 000 lei, cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 2 450 lei, cheltuielile pentru taxa de stat în mărime de 454 lei, cheltuielile pentru efectuarea raportului de expertiză în mărime de 1 500 lei, în rest acțiunea s-a respins.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, a fost respins apelul declarat de Serghei Popescu și menținută hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 21 martie 2016.

La data de 11 iulie 2017, Serghei Popescu, prin intermediul avocatului Iosif Mardari, a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantei să fie respinsă.

În motivarea recursului declarat, Serghei Popescu, prin intermediul avocatului Iosif Mardari, a invocat că instanța de apel la pronunțarea soluției nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat normele de drept material.

La data de 11 septembrie 2017, Natalia Eșanu a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acestuia ca neîntemeiat.

Referitor la termenul declarării recursului, Colegiul menționează că actele cauzei nu atestă cu certitudine data recepționării de către recurent a deciziei integrale, însă după cum menționează ultimul decizia a fost recepționată la data de 24 mai 2017, fiind anexat plicul datat cu 20 mai 2017, iar în astfel de circumstanțe recursul declarat la 11 iulie 2017 se consideră depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 al Codului de procedură civilă.

Verificând în limitele invocate în recurs legalitatea hotărârilor atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral și în această parte a emite o nouă hotărâre de respingere a acestei pretenții, cu menținerea în rest a hotărârilor contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Cu referire la repararea prejudiciului material, Colegiul consideră că această

cerință corect a fost admisă de către instanțele de judecată. În favoarea concluziei enunțate, Colegiul notează prevederile art. 1398 al Codului civil, conform cărora cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Totodată, conform prevederilor art. 1413 al Codului civil, dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

În baza materialelor dosarului, s-a constatat, că Eșanu Natalia este proprietarul apartamentului nr. XX, situat la etajul 2 în blocul locativ din str. Petru XXXX, mun. Chișinău. (vol. I, f.d. 11-13)

S-a mai stabilit, că Popescu Maria și Popescu Serghei sunt coproprietarii devălmași al apartamentului nr. XX, situat la etajul 3 în blocul locativ din str. Petru XXXX, mun. Chișinău, situat în partea imediat superioară ap.41, ce aparține Eșanu Nataliei. (vol. I, f.d. 14-15)

Potrivit înscrisurilor administrate de către instanțele de judecată s-a constatat, că de la momentul obținerii de către Popescu Maria și Popescu Serghei a dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. XX, cel puțin de două ori au avut loc scurgeri necontrolate de apă în apartamentul nr. XX, și anume la: 06.06.2007, 17.10.2013, fapte constatate prin Actele întocmite de APLP nr. 54/219, care administrează blocul locativ, în prezența proprietarilor apartamentelor învecinate. (vol. I, f.d. 112-115)

Astfel, însăși Popescu Maria și Popescu Serghei prin referința au recunoscut faptul producerii scurgerii necontrolate de apă din apartamentul nr. XX în ap. nr. XX din str. XXXX, mun. Chișinău. (vol. I, f.d.48-49)

Instanța de fond a constatat că faptul producerii scurgerii de apă din apartamentul nr. XX str. XXXX, mun. Chișinău și a cauzării prin aceasta a prejudiciului material apartamentului nr. XX din str. XXXX, mun. Chișinău se dovedește prin Raportul de constatare tehnico-științific nr. 323 din 21 mai 2014, întocmit de Centrul de expertize independente "Cexin" SRL. (vol. I, f.d.54-66)

Ca urmare, ținându-se cont de faptul că posesiunea și dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. XX din str. XXXX, mun. Chișinău aparține lui Popescu Serghei și Popescu Maria, anume aceștia se fac responsabili de reparația prejudiciului produs prin faptul, că din bunul imobil care le aparține a avut loc scurgerea de apă în imobilul situat în partea imediat inferioară, și anume ap. XX, ce aparține reclamantei Eșanu Natalia.

Instanța de recurs reține și constatările Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 323 din 21 mai 2014, întocmit de Centrul de expertize independente "Cexin" SRL, potrivit căruia prejudiciul material cauzat proprietarului apartamentului nr. XX de pe str. XXXX, mun. Chișinău, din cauza scurgerilor din ap. XX din același bloc (conform Actelor din 08.06.2007, 17.10.2013), constituie 11 828,30 lei. (vol. I, f.d.54-63)

Totodată, potrivit Raportului de constatare tehnico-științific cu aceeași dată, număr și emitent, prejudiciul material cauzat proprietarului apartamentului nr. XX de pe str. XXXX, mun. Chișinău, din cauza scurgerilor din ap. XX din același bloc (conform Actelor din 08.06.2007, 17.10.2013), constituie 18 875,32 lei, luând în considerație uzura fizică în valoare de 20%. (vol. I, f.d.86-98)

Sub acest aspect, Colegiul reține că, instanțele judecătorești inferioare corect

au concluzionat că, în speță se întrunesc toate elementele răspunderii pentru scurgerea din construcția ale Popescu Mariei și lui Popescu Serghei, inclusiv vinovăția, prejudiciul cauzat, cât și raportul causal dintre elementele indicate, aceștia urmând să repara prejudiciul cauzat intimei, iar din aceste considerente corect s-a dispus încasarea în mod solidar de la ultimii în beneficiul Eșanu Nataliei a sumei de 11 828, 30 lei cu titlu de prejudiciu material.

Nu poate fi reținut ca temei de casare a hotărârilor judecătorești critica recurentului precum că, concluziile din Raport de constatare tehnico-științific sunt efectuate de o persoană fără autorizație, or instanța de apel just a ajuns la concluzia că acesta este declarativ, apelantul-recurent având dreptul de a prezenta contra-probe în acest sens.

La fel, corect a fost respinsă solicitarea de a încasa prejudiciul cauzat inclusiv și de la Perju Ghenadie, or într-adevăr la materialele cauzei nu au fost regăsite probe care ar confirma statul de chiriaș al apartamentului în cauză, Popescu Maria și Popescu Serghei având dreptul să solicite încasarea prejudiciului cauzat în ordine de regres într-un proces aparte.

Cât privește soluția instanțelor de judecată cu privire la repararea prejudiciului moral, Colegiul consideră că, în această parte, hotărârile adoptate rezultă din interpretarea eronată a legii și respectiv, nu pot fi menținute.

În acest sens, instanțele de judecată cu referire la prevederile art.1422 al Codului civil, au reținut că intimei i-a fost cauzat un prejudiciu moral în urma acțiunilor de prejudiciere a imobilului ce-i aparține.

Art. 1422 alin. (1) al Codului civil stipulează că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Din sensul prevederilor legale citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, din norma de drept enunțată rezultă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

La caz, Eșanu Natalia pretinde că i-a fost lezat un drept patrimonial, însă compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale se admite numai în cazurile prevăzute expres de lege. Or, art. 1413 al Codului civil care reglementează răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin scurgerea din construcție, nu prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral. Așa fiind, se constată că prevederile acestei norme nu sunt aplicabile raportului juridic dat de reparare a prejudiciului moral, instanțele de judecată incorect aplicând prevederile art. 1422 al Codului civil.

Reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 și hotărârea Judecătoreiei Ciocana, mun. Chișinău din 21 martie 2016, în partea încasării prejudiciului moral și în această parte a emite o nouă hotărâre de respingere a acestei pretenții, cu menținerea în rest a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Serghei Popescu, prin intermediul avocatului Iosif Mardari.

Se casează parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 și hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 21 martie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Eșanu către Maria Popescu, Serghei Popescu și Ghenadie Perju, cu privire la repararea prejudiciului material și moral, în partea încasării de la pârâți a prejudiciului moral și în această parte se emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge pretenția Nataliei Eșanu înaintată lui Serghei Popescu și Maria Popescu, cu privire la repararea prejudiciului moral.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 și hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 21 martie 2016, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru,

Judecători

Nicolae Craiu,

Oleg Sternioală,

Iurie Bejenaru,

Svetlana Filincova

Copia corespunde originalului

Judecător

Svetlana Filincova